

S
t

4: 50

CVRA
PASTORALIS,
CONCIO
AD CLERVM

habita in Templo B. Mariæ
*Oxon: Iulij 14, die à Comi-
tjis proximo.*

PER
ROBERTVM BEDINGFIELD
Ædis Christi Alumnum, S. Th. Bac.

OXONIAE,
Excudebat IOH. LICHFIELD
Academiae Typographus. 1629.

ILLVSTRISSIMO
VIRO

THOMÆ COVENTREIO

EQVITI AVRATO,
BARONI DE ALESBOROVGH,
MAGNI ANGLIÆ SIGILLI CV-
STODI, REGI BRIT: à SE-
CRETIORIBVS CONSI-
LIIS DOMINO SVO
COLENDISSIMO,

ROBERTVS BEDINGFIELD

SACELLANVS ILLIVS VLTIMVS
HANC CONCIUNCULAM
Famulantis obsequii, & debitæ ob-
servantiæ pignus, tesseramq;

DICAT, CONSECRAT.

Primæ Epistolæ Divi Petri,
Capite quinto, Vers. 2, 3.

- 2 Pascite gregem Dei qui penes vos est, curam illius agentes non coacte: sed libenter. Non turpiter affectantes lucrum, sed prompto Animo.
- 3 Neq; vt dominantes Cleris, sed vt qui sitis exemplaria gregis.

ON magis ad Clerum, quam de Clero concio est, gremio positus Sacerdotum locios compello Sacerdotes, presbyter presbyteros, vos de vobis alloquor, eodem pariter Auditores habeo & Argumentum. Ad Musarum domicilia peripateticè agentes parœciarum Antistites qui Aca-

A demiam

miam adierunt non ut viderent, Sed audirent, ultimus hic noster remittit sermo: Ite fratres quos cordatissimè adamus peregrinos, odimus incolas: Ite, & pascite, arentes terræ reduces sitiunt colonos, vestra paululum viduata pulpita suos ambiunt maritos, & devio errore vagantes oves vocali balatu absentes revocant pastores, Pascite, & pascite gregem. Sacri heluones quascunq; hic ingurgitastis eruditionis cupedias vestris exportate Parochis: audiant illi *Vesperias*, *Comitia* audiant, posthumas *Vesperias*, *Comitia* posthuma, in vobis & *vesperias* audiant, & *comitia*, omnia in quantum capere possunt sine eruditionis dispendio in vobis audiant: *Pascite Dei gregem qui penes vos est, &c.*

Divisio.

Annotanda hic emergunt, 1° *Cura Pastoralis*, pascite curam agentes, 2° Hujus *Curæ Objectum*, *Grex*, *Pascite Gregem*: 3° hujus *objecti Proprietarius*, *Deus*, *Pascite gregem Dei*. 4° *Limitatio* & (*cura, et*) *Objecti*, penes vos est. *Pascite Dei gregem qui penes vos est*. 5° Injungitur in exequenda

exequendâ cura *Pastorali alacritas*, & promptus animus, *Non coactè, sed libenter, & Prompto Animo*: 6° Duo Pastoribus prohibentur vitia, *Avaritia & Dominatus*; *Avaritia*, *Non turpiter affectantes lucrum*; *Dominatus*, *Non Dominantes*. *Ultimò, est ratio efficax quæ cogit pastores ad alacritatem in exequendâ curâ pastorali, & fugam horum vitiorum, quia sunt exemplaria Gregis. Vt qui sitis exemplaria Gregis.*

De his singulis dum ego qua sum dicendi facultate perorauero, vos qua debetis, qua soletis esse audiendi facilitate diligentè attendite:

Pascite Dei gregem qui penes vos est, &c.

Pascite mensa, pascite verbo; mensa Pascite.

Omnis pauper *Episcopi commensalis* est, cuius domus veluti benignioris Alcinoi pij penates non magis foribus patere debet, quam hospitalitate; illius palatium non tam palatium audiat, quam hospitium, vbi φιλόξενοι prætereuntes egenos ita compellare debet vt discipuli Christum, *Mane nobiscum quoniam ad uesperas cit, Luc.*

*Pascite
Mensa*

24. & 29. hospitales patres incognitos receperunt, nos cognitos expellimus? illi Angelos receperunt, nos Christum eiicimus? In omni paupere esurit Christus, & hospes est; sitit & nudus est, aegrotat & incarceratur Mat. 25. Indigenti cum ministramus Christo sua illi reddimus non largimur nostra, & tamen illius bona cum vltro restituiamus facimus nostra; libenti vice, & opportuna remuneratione gratos nos præbemus & beneficos, sic debitorem facimus qui credit & obæramus suo: Eleemosynas pauperi dum præstat Cornelius, Cornelio Christus præstat salutem, & non minus quam discipuli Lucæ vicesimo quarto Fractione panis cognovit Dominum. Hoc pascendi munus Episcopo non incumbit sed homini, omnis homo pastor, & qui verbo non potest, debet mensa pascere. Quotquot hic adestis fundatæ fortunæ aut vberiorum proventuum præsentis domini, similes habete fortunis animos, Aperite (Fratres) viscera, simul & horrea, nec tam divitijs diuites estote quam charitate. Quanto quæ vestra sunt manu largiori dispensatis, tanto plenius

pleniùs crescunt & impendio liberali exuberant. Sic impenditur Cadi farina nec consumitur, sic erogatur oleum, nec deficit, 1. Regum. 17. Sic turbam cum pavit Dominus.

*Inter secantes dexteris crevit Ceres,
Satiatus ingens populus, & toto tamen
Plus est relictum, &c.*

Quicquid pauperibus spargimus nobis colligimus, adeo si quid agimus nostrum est, si quid habemus alienum: Ex fame quæstum captabat Ioseph & benignitate suâ emit Ægyptum; Fames cum sæviat, cum albis pedibus & jejuno ore pascendus supplicat mendicus regnum vobis venale exponit Deus, potestis benignitate vestra non Ægyptum emere, sed Cælum. Nemo suam causetur inopiam, nullus tam egenus est qui non pascat; qui minus possidet magis pascat, nemo plus dedit, quam qui sibi nil reliquit, qui sibi nil reliquit Episcopus pascat tamen, si non mensâ pascat, pascat verbo: Pascite verbo.

Qui non audiebatur Demoniacus fuit Mat. 12.24. Nascente ecclesiâ Proto-aposto-

Pascite
Verbo.

los *linguarum* specie spiritus insedit sanctus
 Act. 2. 3: Spiritus *lingua* fuit, lingua quos
 replet facit *vocales*. Qui omni foret *nauo*
 immunis, cuius nulli membro inesset *la-*
bes, quomodò hic *membro* mutiletur? Quin
 & *provinciali* membro? Quomodo sacer
 Minister, quo prodigio fiat *elinguis*? Tacu-
 it *pater vocis* & cessit in *miraculum*, vox si si-
 leat, cedit in *contradictionem*; nunquid æ-
 què obmutescit pater & filius? Iohannes
 ac Zacharias? Nunquid & *præco* mutus est?
Qui abscondit frumenta maledicitur in Populis,
 Prou: 11. 26. Emphyteuta, ille ruris tyran-
 nus qui affluentî Cereis copiâ inopiam,
 in abundantia famem generat, quoties
 grana toties & pænas coaceruat, cumulan-
 do *triticum*, cumulat maledictionem; Om-
 ni peior Emphyteutâ mutus pastor, ille ne-
 gat *segetis*, hic *verbi alimoniam*, ille fru-
 menta *horreo* abscondit hic *cerebro*, renuit
 ille *granario* pascere, hic *labijs*; os vterq; ob-
 turat, *alienum* aut *suum*. Duplici honore digni
 sunt presbyteri maximè qui laborant in sermone
 & doctrinâ, 1. Tim. 5. 7. Cœlestia in terris
 oracula labores cumulate vestros, & honores
 cumulabitis.

cumulabitis. Minime vobis impertit scientiam Deus vt Benefactores Bibliothecæ libros donârunt, *Catenandos*: Vnusquisq; debet *sua* invigilare animæ, minister *omnium*. Obsecro vos (cultissima capita per animas per viscera vestra, *Exuscitate donū Dei quod in vobis est*, Prædicate, instate, tempestivè, intempestivè. Ite iterum in lachrymas, iterum tentate rogando; Quanti, quanti estis vestri non estis, dona vestra, vestra non sunt dona, quæ cum vobis donantur, non donantur *ad vos*, vestra dona quæcunque sunt non tam dona sunt quam ministeria. Vos estis dispensatores gratiæ Dei, 1. Pet: 4. 8. quicquid talenti est quod habetis *Depositum* est, nec tam vobis datur, quam fidei vestræ: *Ζητεῖται ἔν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πρὸς τίς εὐρεθῇ*, 1. Cor. 4. 2. *πάντες δὲ ὧς ἐλάβον πολὺ, πολὺ ζητηθήσονται παρ' αὐτῶν*. Luc. 12. 48. *ἐκ αἰσείῃ ἀλλὰ ζητεῖται, καὶ ζητηθήσεται*. (Patres & Fratres) dispensationis vestræ rationem reddere vos tam parati sitis quam intensè exigit vocabulum.

Omnis ministri virtus *Mascula* est & sibi *similem* generat, illius eruditio agilis est, & cito impetu *coitus* quærit, quoties *sola*
toties

toties *nulla*, dedignatur defidiosi animi ignavum Conclauē, & assiduo pubescens commercio ab iteratarum actionum fecundo fomite suum haurit incrementum. Scientiarum generosa possessio, in plures dispersa non perditur, & distributa per partes minorationis non sentit detrimenta: Salienti aquarum fonti vndas si tollas nec exhauritur, nec extenuatur sed dulcescit, scientia docendi officio *dulcedinem* sentiat, non sentiat *minutias*: Omnis res quæ dando non deficit, cum habetur & non datur, non habetur quomodo habenda est. Avaritia *pecuniæ* custos est non *doctrinæ* quæ quo magis *alios* respicit, eò magis fit *nostra*: Mutuo ista compensantur, homines dum *docent*, *discunt*. Prædicando, prædicatores evadimus, concionator non aliter quam mellifluum pecus laboriolum illud animal ex opere nascitur.

Vapulant hîc qui *nolunt*, & qui *nequeunt* pascere, qui *nolunt non residentes*, & *otiosi*, qui *nequeunt ignorantes* & Neophyti.

Primo vapulant non *Residentes*.

Sacerdotio suo quisquis non incumbit
amittit

amittit; oues suas quicunq; relinquit presbyter minoratur in mercenariū. *Mercenarius est qui relinquit oues.* Ioa. 10. 12. *Domine si tu hic fuisses frater meus non esset mortuus.* Ioh. 11. 32. Domine episcopo si vos hic fuissetis: (Iste regius loquendi mos est, nos Ricardus, nos Ioannes, vxores credo nominant & maritos, Christum hinc Maria compellat singulari.) Domine Episcopo si tu hic fuisses, frater meus, frater tuus Compresbyter non esset mortuus, si tu plus quam triennali visitatione curasses Diocesim ille omni visitatione curasset paræciam; si tu illius egisses curam, curam ille egisset gregis, nec mortuus esset in isto peccato. *Domine si tu hic fuisses frater meus non esset mortuus.* In seminarijs vbi nemo provinciam obtinet personalem, plectitur absentia, quin & exilio plectitur; *Plectitur in seminarijs? & tolerabitur in ecclesia?* nemo magis huius criminis reus est quam qui semper punit: (Vos collegiorum præfecti qui vindicatis hoc nefas, committitis, & desideratur innocentia à quibus defenditur. Vestros invisitis greges non ali

ter quam amicos, quotannis semel, vbi
 quasi *Ædes* vestrae diversoria forent, *in-*
iungitis paululûm, nunquam *habitatû*.
 Absente nauclero submergitur navis,
 gubernator nauim si non servat, cum
 potest, submergit. Quod navi nauclerus,
 gregi pastor est, quem si non servat, cum
 potest, occidit: Grande nefas! & tamen su-
 os habet Patronos, audaces homicidas,
 qui perduellionem suam *obsolvi* non pe-
 tunt sed *approbari*, sceleris *veniam* nolunt,
 sed *licentiam*, nec legum *indulgentia* tripu-
 diant, sed *innocentia sua*: vnde nata est Ca-
 tharinî (quem nunquâ satis puduit absur-
 ditatum) distinctio, quæ beneficia ponit
residentiæ, & non *residentiæ*, titulum volet, &
 salarium, nec tamen præstabit operam.
 Quam distinctionem nescio an ille magis
 doctrina, vel nostri opere sequuti sint: aulâ
 latitat Diotrophes, Academia Cleanthes,
 tertius Sacerdotio latitat, latitat, non resi-
 det, præsentia cum præstat, non præstat o-
 peram, atq; hic otiosus est qui hoc præ-
 cepto 2° vapulat.

Cuius omne feriandi tempus est nisi
 quod

quod studet silentio, atque ideo magis reus est quia potest prodesse: Non vivit hic magis quam sepultus est, nec tam sua sedet Cathedra quam dormit: *Quid stas hic otiosus?* qui in foro otiantem reprehendit, quomodo feret in vineâ non laborantem? Dispensatores sumus, operarii, speculatores, Architecti, milites, seminatores, agricolæ; quod hic quietis aut speculationis nomen? Homines floribus ad aspectum utuntur & odorem, Apes ad mellificium: literas habent alij ad ornatum ad voluptatem, habent theologi in fructum, & usum. Scire nolo ut sciam sed ut ædificem, qui sua non aliorum lucra cogitant, quæ privata habere appetunt, se bonis privant. Scientiam quisquis non impertit amittit, ignarum dum finit gregem pastor, fit ipse inscius, & hac thesi 3° plectitur, *Plectitur inscius qui non potest pascere.*

Literata hæc ætas nullos inscios tulit nisi presbyteros, Nemo non est Theologus nisi qui sacerdos est, concionantur suttores, scribunt causidici, soli cecutiunt videntes: quasi Psalmista non optantis animo

ſed prophetantis vaticinio denunciaſſet, Obte-
nebreſcentur oculi eorū ne videant Pl. 69. 24. *Aſi-
nā ligatam ſolventes adducite, domino opus eſt,*
Mat 21. 23. Naſcentis Eccleſiæ in-cunabu-
lis Aſinos ſibi delegit dominus & Idiotas,
nec tamen tam eorum utebatur miniſterijs
quam ſuis miraculis; Aſinos elegit & Idio-
tas, ſed oculavit in prudentes, ſimulq; do-
na dedit & miniſteria. In hāc Chriſtianæ
religionis adultiori ætate futuri Antiftites
dona non expectent, ſed habeant, Episcopus
ſcientiæ copiam non tribuit, ſed ſanctificatio-
nem, ſi hodie erudiendi ſimul eſſemus, & or-
dinandi, tot eſſemus miracula, quot ſumus
ſacerdotes. *Nolite aſinum ſolvere, nolite ad-
ducere, Domino non eſt opus.* Aſini max-
illā viros mille ſtravit crinitus pugil; Aſini
maxilla è milibus vnum non ſervabit
Chriſtus. *Domine neque quo haurias habes, &
puteus profundus eſt, unde ergo habes aquā vivā?*
Ioh. 4. 11. Domine preſbyter neq; es libe-
ralibus imbutus artibus, neq; linguarū do-
nis inſtructus, neq; elementa calles philo-
ſophiæ, nec elementa horum elementorū
Logicam, nec iudicij potens es, nec inge-
nij.

nij. Domine non est quo haurias, & tamen altus scripturarum sensus est, sacrae paginae alibi non magis salvificae sunt quàm difficiles, commentarii suos desiderant commentarios, & Theologia scientia non est sed mysterium, Puteus altus est, unde ergo habes aquam viam? Unde evasisti presbyter? Unde è famulo presbyter? Non est æquum nos derelicto sermone dei ministrare mensis. Act. 6. 2. Minus æquum est relicto mensarum ministerio ministrare Deo. Unde è sutor presbyter? unde è pastore? Agricola? Sinè metaphora, Pastore? Agricola? Sanè hos omnes non aliter quam Saulem inuasit Spiritus malus, & Prophe-
târunt, tandemq; prodente conscientia cogentur effari quod propheticè Zach:
Non sum Propheta, sed vir Agricola,
ita me instituit aliquis a pueritiâ Zach:

13. 5.

Clero Anglicano nihil est putidius: compe-
cat tibi deus os (Campiane) Clerus An-
glicanus stupor orbis est, habent plures
villae in vno Sacerdote Presbyterium, ha-
bent utræque Athenæ natos pulpitis theo-
logos

logos, habet oxonium (nisi refragetur
 ciuis Londinensis) Cantabrigiæ pares, ha-
 bent. Vtræq; Athenæ qui coacta solitu-
 dine debitam expirant ecclesiæ animam;
 habent, qui, quòd Academici vergunt in
 Caniciem, senescunt incunabulis, habent
 qui, quòd in Academia moriuntur, nun-
 quam vixerunt, Audite hoc (patroni & fi-
 duciarij Ecclesiarum) quare non condu-
 citis? quare theologo affinem prefertis?
 professori consanguineum? hinc est quòd
 alibi magis rusticantur pastores quàm
 greges, rurales nomides, & (vt Pindarus,
~~ὕμνους~~ *non ποιμένες*, hinc est quod instructis-
 simis præferuntur Neophyti, maturiori-
 bus iuniores, qui non possunt pascere &
 hoc præcepto vltimò vapulant.

Neophyti qui non possunt pascere:

Fatemur, sunt qui suos antiquant an-
 nos, & præveniunt ætatem virtutibus, pru-
 dentia cani ante caniciem, sunt quos ma-
 turavit ingenium, moribus profiliunt
 in senes. Timotheum lego ætate iuve-
 nem, literis senem, sed vnum lego; Abor-
 tivus & præcox Academiae filius cum præ-

peti

peti saltu involat in Ecclesiam, gregem ubi
servaret, seipsum perdit: sic implumis avis
vnde ire in alta cupit, mergitur in præcipi-
tia; sic structuris recentibus nec dum soli-
datis, si tignorum pondus superstruitur,
quod fabricatur ruina est; sic crudas sobo-
les parituræ matres si edant prius, quàm
formentur, domos non implent sed tumu-
los. *Ἐπαινῶ τὸν ὑπὲρ τὴν νόμον*, &c. Naz. 20. orat in
laudem Basilij, nauticam (inquit) legem
laudo, quæ futuro gubernatori primùm
remos tradit, deinde ad proram collocat,
primùm irati maris sulcato sedet dorso, & in-
compositos secat fluctus, primùm remos
intorquet, at cum luctantes fluctibus ven-
tos coniuratasquè in exitiũ aquas sentit,
& superat, cum dulce pelagi malum insi-
diantium Syrenum blanda pericula im-
motis deludit auribus, cum appropin-
quantes scopulorum minas vicinus ridet,
& inter gurgites securus est, clavum Si-
mul & habet, & meretur: quam ubiquè
saltum castigat pater iste, qui ubique iam
inveteravit.

In acie, in Academia, in Ecclesia, ubi-
què

quē iam saltus est; In acie gubernator est qui nunquam fuit Centurio, centurio est qui nec fuit miles; quæ novissimè domum reportavimus damna testantur in acie paucos fuisse veteranos: in Academia qui nondū Baccalaurei sunt, saluntur doctores, sandaleis nondum indutis ocreati incedunt, & cocco rubent quibus primò ornantur Cuculli; Hinc est quòd duo sunt scholaris & graduatus; hinc est quod novissime mater suam passa est fecunditatem, fecunditatem omni orbitate peiorem; sed nos hac à scabie tenemus vngues: In Ecclesia Episcopus est, non elaboratus sed recens, & (veluti Cadmeia proles) simul satus & editus, pietatis magister simul, & discipulus, heri Sacrilegus, hodie sacerdos, heri prophanus, hodie sacrorum Antistes: Festinanti in Episcopatū Origini vestes subtraxit mater, sacerdotio vim inferenti vestes subtrahat mater Academia, si qui nondum graduati rectoriam ambient, gradu arceri debent ne rapiant rectoriam, nequē illos titulo honestet Seminarium, qui præproperâ ambitione dedeco.

dedecorant vineam: Pubescentes hi capitolini anseres nimium sunt vocales, sæpè sæpius montem ascendunt sacrum, & suos cum nunquam instruunt greges semper alloquuntur. Sed clamantes tacent, & cùm plurima vociferantur, nihil prædicant: Non aliter ac recentes avium pulli, qui nondum sylvestri assueti choro, magno conatu strepunt & pipilant, sed nullo cantus modulamine: Ille Rhetoricatur, hic disputat, nemo concionatur, ille tacenda profert, hic proferenda tacet, ille nullas habet Blanditias, hic in blanditijs nullos aculeos & tamen vbi mellis sacrificium prohibetur offerri, ibi mellis imperantur primitiæ. Lev: 11.2 Alter spinosâ concinnitate obscurus est, alter nimiâ prolixitate molestus; Ille luxuriatur troporum stellulis, & stultitiam patiuntur opes, delicata dictionum lasciuit opulentiâ, & cum verba rerum sint tantum imagines, literatâ infania statuam deperit. Hic humi repit, & dum præ inutili metu angustat spiritus, non tam otio torpet Monachus, quàm hic oratione. Quamplurimi robustis ampul-

C

lant

lant vocibus, stolidi Boanarges semper intonant, quasi auditores *scientes* non redderent, sed *attonitos*; Qui non curant quomodo pascunt, quomodo pascent curam agentes? *Pascite curam agentes.*

Post ultimam expirantis concionis periodum nondum finitur cura, & benedicens orator non ita dimittit omnes quin solerti curâ adhuc prosequatur singulos. In Sacerdote habent hilares frænum, miseri consolatorem, canities baculum, juvenus pædagogum, habent viduæ maritum, pupilli patrem, peregrini hospitem, omnia omnibus debet fieri, ut aliquos lucrifaciat. Omnis pastor vice medici est, & ægrotantes invisit, quibus salutem itâ suadet ut tribuat, languentes adit, nec magis adit quàm excitat, tendit ad afflictos quibus ita se socium præstat, ut præstet solatium, quin & valentes curat, curat valentes ne fiant ægroti: Ingens cura! cuius obiectum grex est. *Pascite gregem.*

Pascite Gregem:

Qualis est unusquisque pastor præ quo omnis populus grex est? *Videte quem elegit dominus*

*minus altior est toto populo ab humero suo sursum, 1. Sam: 23.24. At nolite (sacra pro-
pago) cristas attollere, nam & vos grex es-
tis, Christus pastor est, Et vos grex pascuo-
rum eius, Psal: 95. Christus pastor est & se-
ipsum vobis præbet in pabulum, idem pa-
stor est & herba, custos & alimentum, vos
grex estis, sed & pastores, pastores estis, sed
Vicarij, gregem pascitis, sed non vestrum,
Gregem pascitis, sed Gregem Dei.*

Pascite gregem Dei:

*Qui vos accenderet, inflammaret pascendi ardor quod gregem Dei Pascitis?
Seduli estote Christi operarij, deuota Dei
mancia, servite paululum, diu non reg-
nabitis sed semper. Gregis & familiæ Christi
Oeconomus pastor, Proprietarius Deus est; Fa-
milia non appellatur ab Oeconomo nec
Grex à pastore, Ego sum Pauli, Ego Apollo.
Nunquid baptizati estis in nomen Pauli? Nun-
quid pro vobis crucifixus est Paulus? 1. Cor. 12.
Ego sum Lutheri, ego Calvini. Nunquid
baptizati estis in nomen Lutheri? Nun-
quid pro vobis crucifixus est Calvinus? Il-
li Cæsarij sunt, hi Pompeiani, vnus Ca-*

to *Romanus* eſt. Illi *Lutherani* ſunt, hi *Calviniani*, nunquid non & aliquæ *Chriſti partes ſunt*? Par jam numerus docto-
rum, & *Sectarum*, certè innocentes faci-
mus milites qui nefando ſacrilegio ſic la-
ceramus, dividimus *Chriſtum*. Audiunt
Pontificij & rectè audiunt, *Ambroſiani*,
Auguſtiniani, *Thomiſtæ*, *Scotiſtæ*, *Domi-
nicani*, *Franciſcani*, *Capuchiani* audiunt, &
Ieſuitæ, & rectè audiunt, ſic enim indigi-
tamus hæreticos, ſic *Nicolaitas*, *Pe-
lagianos*, ſic indigitamus hæreticos; At
vbi idem dogma, vbi eadem fides eſt, qua-
re non idem nomen eſt? Quare *Luthera-
ni*? Quare *Calviniani*? Quare non *Evan-
gelici*? *Catholici*? *Chriſtiani*? Vnum profi-
temur, quare non vnum ſpiramus *Chri-
ſtum*? Hinc eſt quòd indies repullulant
hæreſes, victæ & triumphatæ hæreſes,
quod nulla *pax* eſt inter *togatos*; hinc eſt
quòd in *Eccleſia* nō aliter ſumus, quàm in
ludo gladiatorio, vbi cū iſdem vivimus &
pugnamus, hinc eſt quòd licet noviffimè
Bellonæ furijſ tota conflagrauit *Europa*
nulluſq; princeps aut cauſæ non fuit parti-
ceps

ceps aut Patronus, licet calamo Papa, ferro tam Austria, quam Bourbon, Rex & Imperator Myriades animarum expugnant, mactant, atramento sanguinem miscuerunt, plures tamen trucidant *libelli* quam *gladij*, plures confertæ manus *domi*, & in *Scholis*, quam *foris*, & in *Campo*: (bone Deus) *Lutheranum*, & *calvinistam*, *catharum* & *Arminianum*, sic mutuos alternare morsus quasi esset in feritate Religio? Ferociori flammâ discrepare quam *Nominalem* & *Realem*, *Dominicanum* & *Iesuitam*? Illos qui dogmate minùs dissentiunt, convitijs magis rixari? Illos qui corollarijs tantum discriminantur, & scholæ placitis, ita fratres arietare, ac si non iisdem fidei columnis, eodem niterentur fundamine? Non possum tantas componere lites, Vos potestis, oratione non possum ego, vos potestis silentio, quod ut brevius edoceam, ipse fileo, & monstrare pergo curæ pastoralis limitem quem posuit contextus.

Pascite Dei gregem qui penes vos
est, &c.

Qui penes vos est.

Pastorrelativum nomen est, Ordinatio absoluta omni Synodo, vniuscuiusq; consilij frequenti flagellatur canone, creat reverà Academia Medicinæ Doctores, quibus nullos assignat curandos valetudinarios, imò par ferè numerus regentium medicorum & ægrotantium, quin & Artium magistros creat sine discipulis; at Ecclesia pastorem gregi non præpositum nusquam instituit, quoscunq; evocat ad ministerium eosdem pariter designat ad exercitium: habent singuli provincias quas non sine vitio alij ampliant nimis, alij nimis angustant. Ampliat nimis Monarchans Papa, qui eosdem arrogat *Episcopatus* sui ac *mundi terminos*: Vah turpem fastum! Non aliter ac orbis dominus magnatibus stipatus Ecclesiæ & gentiū proceribus (manipulum intelligo Curatorum, Cardinalium novam & spuriam prolem) cogitat quæ sit ratio juvandi Germaniam, retinendi Galliam, restituendi Angliam, Æmulus Christi Antichristus est, & suis pariter discipulis orbem dijudicat. Vnaquæq; regio non magis suis definitur terminis quam

Episcopo

Episcopo, impar vnusquisq; invenitur ad singula dum confusâ mente dividitur ad plura, nemo alienum invadat gregem, sed pascat suū. Non magis suâ ampliat provinciam **Oecumenicus Patriarcha**, quàm alij suam angustant, annihilant. In **Academijs** pastores sunt sine grege, Presbyteri sine titulo, ita scribunt quicunq; scribunt (sed falso scribunt) **politiam Ecclesiasticam**. Quota domus est, quæ vel angusta fundatio, quin redditus habeat Ecclesiasticos vbi cura penes Collegium est? Nemo incumbit, vbi incumbit nemo, ibi singuli forent operarij. Hæ (vos collegiorum præfides pariter ac socij) hæ provinciæ vestros accersunt sudores. Ite, Evangelium prædicate, administrate Sacramenta, rudes in fide institute, flagitiosos à scelere ad meliorem vitæ rationem traducite, labantes sustinete, retinete anxios, reducite vagos, errantes consilijs dirigite, vacillantes sustentate promissis, alios seueriùs coercete, alios blandius allicite, nunquam non operamini. Ite, nunquam estis miuùs vagantes, quam cum sic peregrinamini:
Ite,

rurali

Ite, quid trabeatos meditamini sermones? & modulantes aurium Elenchos; non est delicata fames, lenocinia non poscunt vestra, sed remedia. Ite, ite ipsi, quid vestros deputatis subsidiarios? ignaros, desides, famelicos subsidiarios, soloq; vestro salario non minores. Hæ curæ vestræ sunt, è quibus aliæ in sinu & vrbe positæ, aliæ in vicinia: Athenis erat (si memini) altare quod reperit Paulus ignoto dicatum Deo, ἄγνωστο θεῷ, Athenis etiam nostris si nullalis legatur inscriptio, at tales plurimi occurrunt cultores, quod illuc Paulus vos hic præstare, ὅτι ἔνθα ἄγνωστος ἐυπρέσβητι, τὸ πνεῦμα κατὰ γένος ὑμῶν, Act. 17. 23. Quem hi ignorantes colunt, vos illis annunciate. In ipsa fluenti scaturigine si fons areseat, si agrum adiacentem rigare satagat; quomodo per longè dissitas regiones immadeat, latèq; steriles colonias cœlesti fœcundet rore? fac autem longissime abesse pascua, certè humectanda sunt, & ubicunq; terrarum vobis de fructu metitur, vestris ibi seratur laboribus. Ite (coccinata synodus) quid non conscenditis equos? Quare nondum accincti?

Ocreas

Ocreas vos perdidisse auguror, induisse tyrones. Sin adhuc saluæ sint ocreæ, certè calcaribus indigetis, non quibus equi stimulentur, sed domini. At quæ spes vos allevatum ire deputatos, cum deputati huc vestrum avocentur in levamen? Qui ut primùm avocati confestim aduolant, & quamvis alibi summopere Papam vellissent, unum tamen hoc redolent Papale, quod alienæ messi falcem immittunt: indè est quòd rusticatur & hoc suggestum, quòd Athenas quærimus Athenis, quærimus, nec invenimus.

Sed alij mihi admonendi sunt sacerdotes quos nunquam sacravit Episcopus, non Ecclesiæ sed Academiae sacerdotes, Tutores, quibus pro grege discipuli sunt, eruditione pariter & virtutibus imbuen- di; hanc quicunq; nacti estis ornatè Spartam, Nolite vestræ commissos tutelæ hebetes, pigros, obtusos dicere, (aridæ terræ coloni) nolite boves soluere, Elephantis studiosi *fabula* non est, sed *historia*; Literarū si qui sint indociles, dociles sunt virtutum, hisce vestite: has opes quo copiosius

D

erogatis

erogatis plenius possidebitis. Gratiitudinem edocete, & omne rependent beneficium maiore numero, Non aliter quàm conuallibus & locis concameratis acceptas voces numerosiori repercussu ingeminat vocalis nympha: Obsequium inculcate & vos ut patres venerabuntur, & estis patres, quot quisque, habet discipulos tot habet filios quos *generat adultos*; tum primùm vivere incipimus, cum incipimus sapere. Virtutes vestræ ad discipulos migrant non ut vos deserant, sed ut ditent vos extra, vos quærunt, & facili indagine inveniunt vos extra vos. Res suas cum quis impendio cumulet, prodigus est qui non donat; (*Generosa germina*) nolite illorum immemores fore quibus vos curæ estis: Quicquid docenti tribuitis minus est, adeo nunquam potest beneficio vinci, cuius beneficium est ipsum quod vincitur: sed nemo ingratos patitur discipulos nisi qui tales fecit, æqui lex est ut unusquisque illa sentiat vitia quæ noluit, quæ potuit eradicasse: Properate (*Curatores*) pupillorum arcere vitia ne patiamini, sedulam prestate operam nec
tamen

tamen magis seduli sitis quam alacres. Sequitur in Contextu;

Non Coacte, sed libenter, sed prompto animo.

Vbi reluctatur victima in ominosum cedit prodigium: Piantis Christi grande sacrificium non plus habuit *meriti* quam *voluntarij*. Nisi missus cælo devolasset, nisi illius omnis infirmitas ex potestate fuisset, nisi Iudas prodidisset scientē, nisi dominus suis occurrisset plagis, crux illi crux fuisset, non altare, ita fuisset *occisus* vt non fuisset *immolatus*: Qui invitatus pascit presbyter, voluit non pavisse: Eādem alacritate festinemus ad ministerium, qua currimus ad Cathedram. Nemo dignus sacerdotio nisi qui ordinatur invitatus, indignus est qui sic operatur. Toties promptos animos suadet contextus, vt ipse ulterius non suaferim, & tamen adhuc suadeo cum deprecor avaritiam, quæ iam occurrit castiganda.

Non turpiter affectantes lucrum:

Plerosq; opes suæ non tam ditant quam perdunt, Quicunque præ inhiantis

appetitus turpi avaritiâ divitiarum suarum nimium sunt tenaces, illas non habent, sed habentur ab ipsis, illarum domini non sunt, sed captivi: Potator strenuus dum in expleto guttere absorbet vinû, absorbetur à vino: Idololatra pecunię, tenēdo divitias, tenetur à divitijs, & dum prædari voluit fit præda. Quid æstuas paterna pietas? Quid filio tuo terrenum thesaurum recondis? Ipsum filium thesaurum Dei facias. Inhiare divitijs *laici* crimen est, *sacerdotis possidere*, cæteris largam ampliandarum opum facultatem cum dederit Dominus, Levitas intra certum habendi limitem coarctavit. Laicū alloquitur Christus *ſi vis eſſe perfectus vende quæ habes: Mat. 19.21.* Apostolos cōpellat, *Nolite possidere aurum, Mat. 10.9.* Attendite sermonis diversitatem. *Laico dicitur, ſi vis, vende quæ possides, Ministro, ne possideas.* Nolite (patres & fratres) vestro inservire emolumento qui alienæ studeretis pietati, nolite adventantium manus attendere, sed necessitates, nolite in morem bilancis, aut corruptioris iudicis in eam partem vergere unde plus acceperitis; Quid

Quid hoc? Mundi lucrum quæritur sub
eius honoris specie quo mundi destrui lu-
cra deberent. Quomodò aliena rapiunt
qui sua debent tribuere? Vnde est quòd
Presbyterorum sacra gens mercatores e-
vadunt? Quod sordidæ mercis negociato-
res villicantur? Quod Aratores sunt, & pe-
cuarij? Dicite (fratres) dicite fodes, nun-
quid non tales ruri habitant, qui non ma-
gis in sacras leges, in iura regni peccant,
quàm in dignitatem sacerdotalem? Pote-
ram, (atq; vtinam non poteram) Clerico-
rum alias nundinas, turpiorem quæstum
dicere. Poteram venales prædicare Fun-
datorum Eleemosynas, & vendita sacer-
dotia, poteram idem dicere civitatis &
Ecclesiæ malum, vsuram: Odit anima
mea fænerantem Clericum, baptizatum
Iudæum, privatum latronem, qui vere-
cundiore furto spoliat vicinos securior
homicida, qui pecunijs suis non tam
dives est quam malus: Nolite (stirps
levitica) vestram queri inopiam. Om-
ni spoliatus fortunâ presbyter adhuc dives
est. Nostra substantia Dominus est, &

nihil illi satis esse potest cui Dominus parum est.

Non placet mihi transitus ubi procedo ad debellandum. Clericorum dominatum, nolo expectare ansam sed rapere, cupio inuolare in ambitionem non secus ac illa involat in honores: odit ecclesia animalia gloriæ, negotiatores famæ: reges gentium dominantur, vos autem non sic, sequitur in contextu *μηδ' ὅς κατακυριεύετε τῶν κληρῶν.*

Non dominantes Cleris.

Episcopatus *humilitatis magisterium* est, & presbyter non magis *mittentis* servus quam *illorum* quibus mittitur. *Evellas, destruas, disperdas, edifies, plantes, Ita prophetam compellat dominus, Ier. I. 10.* Quod horum factum sonat? Rustici sudoris depresso schemate spiritualis exprimitur labor, & ne non satis narrent humilitatem verba ab ipso pulvere petuntur. Contempto obsequij sui fastu, & calcato potestatis fastigio servitutis gaudet elogio, cui sceptrum subserviunt. *Non venit filius hominis ut sibi ministraretur sed ut ministret. Mat 20. 28.*

Quis

Quis se ministri titulo inglorium putat
quo se prius dominus gloriæ præsignivit?
Amari, coli, maius imperio est, nec cui-
quam parum videatur, quod deo satis est,
qui colitur, & amatur. Splendeant præsu-
les, sed pietate, venerandos se prebeant
sed non fastu, agnosco magnates Eccle-
siæ, sed tamen non aliter ac magnates cæ-
li, velim ministrantes.

Non sum ego Episcopomastix, placet
illud Nazianz. *τάξις μήτηρ τῶν ὄντων*, ordo ma-
trix rerum, disparitas perfectionis non
minus ecclesiam ornat quam mundum: si
eadem foret multitudo Evangelizantium
& regentium, tot in ecclesiâ reperirentur
schismata quot sacerdotes. Agnosco mini-
steriorum discrimina, Episcopos, Presby-
teros, diaconos, non magis ordine quam
gradu distinctos, Agnosco (quod in Con-
ciliabulo Tridentino negarunt Patres Ita-
li) Hierarchiam non esse Politicæ factum sed
Theologiæ. Nunc, nunc æstuari iuvat, &
non minore ignescere zelo quam schif-
matici, sed in schismaticos, qui vim om-
nē adhibentes vbi satis non possunt vene-
rationis

De mod. in-
disp. servan.

Hist. Conf.
Trid. lib. 7. fol.
498.

rationis, eos a quibus castigandi sunt, castigant. Eos suis exuunt honoribus a quibus exuendi sunt sacerdotiis. Petulanti ore & furaci calamo titulos, famulatum, clauces rapiunt, præsulem quisquis honoris se compellat blasphemat. Nullum, nullum ferre possunt dignitatis cognomentum. Clementiæ titulus, domini appellatio Episcopum non indigitant sed Antichristum. Non placet Archiepiscopi elogium, & tamen quod idem sonat se vocat Paulus, *Ἀρχιεπίσκοπος* 1 Cor. 3. 10. quin & displicet *Reverendi honestamentum* quod tamen epistolâ dedicatoriâ disciplinanti presbytero tribuit, Bamburienſis, quæ inscribitur *Reverendo in Christo Patri Domino Ioanni* & quæ seq: Non magis sonore intonuit olim *Iudeus* quam nunc *schismaticus*. *Moses & Aaron* quare effertis vos super congregationem *Iehovæ*? Numb. 16. 3. Quare famulorum præeuntium numerosa turba inceditis? Famulos habent præsules non tam in clientelam, quam in necessitatem, & tales habent qui dominos exscribunt. Nemo fenestris induitur vestibus, Nemo gestat perfo.

perforatas gemmis aures, nullorum longâ
 syluâ crispantur crines, *Legulei* calamo
 tondendi. Moribus magis quam scutello
 dignoscuntur domestici, quorum Episco-
 pus non magis dominus est quàm pastor.

Nolo stabilire Præpositorum Ecclesiæ
 honorariam sessionem, & inter pares reg-
 ni præsidentiam; primas Cathedras, pri-
 mos in cœnis accubitus *querere*, Episcopi
 superbia est, *habere* jus est. Non castigat-
 ur qui habet, sed qui amat primatum
 ὁ φιλοπρεσβύτερος Deotrephe. *Ep. Job. 3.9.* Nolo
 asserere sæcularem potestatem, & tamen
 apud Iudæos iidem Theologi & Iuricon-
 sulti, eadem vtriusq; Synedrii membra, He-
 li & summus Pontifex & Iudex politicus;
Samuel Levita, Propheta, & tamen Iudex,
Melchisedec Rex & Sacerdos, *Moses* qui v-
 biq; inter principes numeratur, numeratur
 inter Sacerdotes, *Psal. 99.6.* Potest sæcula-
 ris provincia piè administrari, sed inde-
 centè appetitur, Possunt Episcopi excur-
 rere in sæcularia, non debent vtrò incum-
 bere: fiant distincta fora, non magis cau-
 sis & pœnis, quam personis, distincta, sæ-

E

culares

culares de sanguine & lite, spirituales de plaga & lepra, illi de civilibus, hi de criminalibus dijudicent. Illi litium arbitri prædia dividant, hi animarum curatores peccata dimittant. Cui foro adnumerabimus Cancellarios? qui verbo se subtrahunt & gladio implicant, qui non aliter ac *Genevæ* seniores Laici, rectores Ecclesiæ sunt, & tamen nec ministri, nec magistratus. Sæculares sunt & tamen potestatem exercent spirituales, Excommunicatos non pronunciant, at discernunt excommunicandos. Atq; hoc præstant nesciente, pene dixeram reclamante Episcopo. Si Laicus fiat primus, Theologorum quare non sit Laicorum primus Theologus? Sed valeat forum sæculare, potestatem clavium quisquis Præfuli negat sentiat; neq; tamen sit hæc potestas in dominium.

Si fulminet in immerentes, si insontes mordeat calculo, in se fert sententiam, & eadem qua pugnat sagitta, occiditur. Sic pila stabili elisa pavimento sursum resilit, & ictu reciproco percutientem manum vicissim ferit; sic sagitta si in solidum mittatur

tatur, reponderat ictum, idem sagittarius est & meta. Quin nisi laceffit non fulminet; Nunquam evocet facinus vt sit vbi sæuiendo se delectet, percutiat revocante manu, & det pœnas quoties exigit. Quin nec in suspectos fulminet, suspicio ad eò nefas non tollit vt prouocet, prompta credulitate suspiceris maleficum & facis, tam facile amittit probitatem quicunq; amisit famam, Sic malum præveniendū incurrimus & perimus cautelâ. Demum, in merentes nec diu fulminet. Odi in damnatorum supplicium duras manus, clementia quæ semper est erga nocentes nunquam nocens est. Ecclesiæ Præpositis clauces in tutelam traditæ sunt, ideo datur dominum ne foret domino locus.

Neq; tamen soluantur iura regiminis, curuos ferrei huius sæculi affectus disciplinæ seueritate flagellent, nec ingeniosiores sint alij ad scelera quam hi ad vindictam. Delinquentes increpent, ne noceant. castigent ne lædant; Plorat secandus & secatur, plorat vrendus & vritur, sævitur in vulnus vt homo sanetur, quia si vulnus

palpetur homo perditur, sic politæ solidi-
tatis *Augustinus* Sermone 15° in *Mat.*
Quare non in virgâ veniunt Episcopi? Ta-
cito consensu indulsit sceleri quisquis
non obstitit. Quare morbos obvio tumul-
tuantes impetu promptis non amputant
remedijs? Ex eo fit quod ebulliunt indiës
effusissimi mores, & propter desperatam
improbitalatem invalescunt morbi morales
ex eo fit quod vbiq; sunt illiciti thori, &
coitus nefandi, quod spurcissimi adulteri
ad vxores hinnunt alienas, quod prurien-
tis lasciviæ adultâ consuetudine suam pol-
luunt profapiam, more *Æthiopum* suos si-
mul generant & maculant filios, tetrant si-
mul & figurant sobolem. hæc non tam de-
linquentium vitia sunt, quam *quæstus* Can-
cellariorum, qui potestati Ecclesiasticæ
æternas inurunt maculas, horum tribu-
nal strophis forensibus profanum superat
forum, ouesq; Christi excoriat simul & de-
turpat: Sed peccandi! finem quem nulli
imponit iustitia, Sacerdoti imponat pudor,
& peccata quæ nulla corrigit censura illi-
us præveniat exemplum, quia est exemplar
gregis.

gregis, sequitur in contextu:

Vt qui sitis exemplaria gregis.

Omne agens agit sibi simile, verum hoc non magis agnoscit natura quam mores, in exemplum culpa extenditur, & facinus dum geritur docetur, omne mouet exemplū, ministri cogit, & tamen ministrū magis sequimur errantem. Non potest pastor perire solus, illius lapsus alternis præcipitiū est, non aliter quam in magnā hominum strage evenit vbi densatur turba, vbi se populus premit, nemo ita cadit vt non alium in se attrahat. Regulæ delirium sequax luit instantia, linguæ primigeniæ erratum tradux pagina, & errantis ministri peccans exemplar seductus discipulus. Delinquenti pariter pastori & vniuerso populo eadem imperatur victima, vbi eadem imperatur victima, ibi eadem præcessit culpa: præbyter si semel labatur numerosus peccator est, non tam *peccato* peccat, quàm *exemplo*, omnes in eo peccant, quia præfidet omnibus: Omnis minister debet esse transcriptus sermo, magis candidus, quàm quo induitur, suppelliceum, non tam vesti-

Lev. 4.

Lib. 3. epi. 202.

bus vestiatur quam iustitiâ συνδράμοι ὁ βίβλ. πρὸς
 λόγῳ. *Isid. Pel: lib. 4. ep. 21.* vel vt alibi magis
 emphaticè sit λόγος ὑπὸ τῷ πράξεσθαι ἐψυχωμένος, a-
 nimetur moribus præceptum. Presbyte-
 ro omnis locus cathedra est, omne mem-
 brum lingua, vestis, mensa, manus, mores,
 omnia in sacerdote debent esse vocalia,
 nihil cum imperio doceri potest nisi quod
 priùs agitur quàm docetur. Quid sit faci-
 endum à faciente discimus: in omni dis-
 cipulo quantum ὁ quantum latitat *Tho-*
mæ? Nemo credit nisi viderit. Lucerna quæ
 in se ipsam non ardet, illud cui supponitur
 non accendit, quomodo qui salutem non
 curat suam, provehet alienam? qui suum
 tepidus ad reatum, quomodò ad aliorum
 flammatur? Quomodo denunciabit pœ-
 nas quas debet dare (Patres, & fratres) vi-
 vendo perficite quæ meditando didicistis,
 nolite magis eloqui magna quam vivere,
 vivite concionibus concionemini mori-
 bus, λέγοντες πρακτικῶς, πράττοντες λογικῶς, *Legis, Psal-*
morum, Prophetarum, Evangelistarum, Aposto-
lorum, vtriusq; Testamenti, nolite magis
 scribere quam agere commentarios, sic
 vocalissimi

vocalissimi critis præcones etiam cum tacetis.

Solebant Clerici non magis dignitate antistare quam virtute, jam quibus insigniuntur, titulos suis debent vitijs. Non ita pridem ad sanctuarium confugerunt nostrates malefici, discipuli crucis, Nebulones, monstra & portenta hominum, quin & hodie confugiunt, & auxiori privilegio; olim veniam, nunc reportant honores, olim innocentes, jam evadunt Sacerdotes. Hi nos piabunt Sacerdotes? ipsi Sacerdotes meruere piacula. *Non tali auxilio nec defensoribus istis Christus eget.* Potest tamen presbyter esse operando hæreticus, & prædicando catholicus. Plures causæ quibus ipsæ viduantur alijs instillant dotes, sic vitam tribuit inanime cœlum, sic ferrum acuminat hebes cos, non aliter sanctimoniam ingerit fœdus minister. Montem ascendit *Moses*, terramq; monstravit sanctam, quam nunquam ingressus est, Quin & montem ascendit improbus minister, & cœlum quo ipse nunquam fruitur, alijs indigitat. Animarum nostrarum, (Summe pastor

pastor(Domine Iesu)
 res lucernas facias ard
 stores vnà cum gregib
 stitiam,habeant justit
 no-vni, Patri, Filio, &
 omnis laus,honor,&
 culorum, *Amen.*

F 3 N

storalis.

) Vicarios tuos pasto-
dentes, lucentes, Pa-
bus suam habeant iu-
tiam tuam. Deo tri-
& Spiritui Sancto sit
et gloria in sæcula sæ-

xis.

